

NIEUWSBRIEF

Dienstverlening Sociale Dienst Drechtsteden

i.r.t. coronavirus

Nr. 4 – 15 maart 2022

Beste bestuurders en raadsleden,

Sinds maart 2020 hebben we in Nederland "intelligente" en "harde" lockdowns gekend en weten we als Sociale Dienst Drechtsteden (SDD) hoe het is als de samenleving tijdelijk op slot gaat. Gelukkig zijn sinds vrijdag 25 februari 2022, bijna twee jaar later, de coronamaatregelen versoepeld. De 1,5 meter samenleving is opgeheven en fysieke dienstverlening is opnieuw de norm.

Elke lockdown had zijn eigen impact op de dienstverlening van de SDD. Het Werkplein, waar we al onze klanten ontvangen, was op bepaalde momenten alleen op afspraak geopend of zelfs tijdelijk gesloten. Huisbezoeken moesten veelal worden vervangen door een digitaal of telefonisch contact met inwoners, wat de kwaliteit van het contact niet altijd ten goede kwam.

De beperkende coronamaatregelen hadden ook invloed op de werkplek van onze medewerkers en het contact met onze samenwerkingspartners. Thuiswerken was de norm en netwerkbijeenkomsten vonden digitaal plaats. We zijn trots dat onze medewerkers zich, ondanks alle beperkende maatregelen, met hart zijn blijven inzetten voor de kwetsbare inwoner en ook altijd zijn blijven zoeken naar creatieve manieren om contact te leggen en verbinding te creëren.

We zijn blij dat in 2022 bijna alle maatregelen zijn versoepeld en we hopen dat vanaf nu de deur van de sociale dienst open blijft voor de inwoners van de Drechtsteden.

Via deze nieuwsbrief nemen we u graag mee in de laatste stand van zaken en blikken we terug op het coronajaar 2021.

David van Maanen, directeur Sociale Dienst Drechtsteden

Inhoudsopgave

Corona steunregelingen.....	2
Participatieplekken.....	3
Schuldhulpverlening	3
Wmo	4
Bijstand	6

Corona steunregelingen

De SDD heeft een aantal steunregelingen uitgevoerd in verband met de coronamaatregelen:

1. *Tozo*

De Tozo was een maandelijkse inkomensaanvulling tot aan bijstandsniveau voor zelfstandig ondernemers die door de coronacrisis in financiële moeilijkheden zijn gekomen. De Tozo kon worden aangevraagd in de periode van maart 2020 tot en met september 2021. De Tozo is vijf keer verlengd, met steeds strengere voorwaarden, waaronder de partnerinkomenstoets.

Met deze snel ingevoerde steunregeling zijn ruim 5.000 Drechtsteden-zelfstandigen met circa €27 miljoen op adequate wijze ondersteund. In totaal zijn er 9.017 Tozo-aanvragen bij de SDD ontvangen waarvan er 7.390 zijn toegekend. Per 1 oktober 2021 is de Tozo opgevolgd door de zogenaamde Bbz-light.

2. *TONK*

Deze regeling is in maart 2021 snel en succesvol in de Drechtsteden ingevoerd en is per 1 november 2021 niet meer aan te vragen. De TONK-regeling stelde de gemeenten in staat om huishoudens te ondersteunen die als gevolg van coronamaatregelen met een zodanige inkomstenterugval te maken hadden dat zij te weinig inkomen overhielden om de vaste lasten te kunnen betalen. De TONK voorzag in een tegemoetkoming voor de vaste woonlasten, zoals huur en energiekosten. Het aantal aanvragen (269) is sterk achtergebleven bij de verwachtingen. Inclusief uitvoeringskosten bedragen de uitgaven in totaal 1,17 miljoen euro. Voor de uitvoering en de uitkeringen van de TONK-regeling hebben de Drechtsteden, via een toevoeging aan het gemeentefonds, in totaal 3,9 miljoen van het Rijk ontvangen.

3. *Overgang van Tozo naar een tijdelijke, versoepelde Bbz-regeling ('Bbz-light')*

Met het eindigen van de Tozo kunnen zelfstandig ondernemers vanaf 1 oktober 2021 alleen nog maar gebruikmaken van de reguliere bijstand voor zelfstandigen (het Besluit bijstandverlening zelfstandigen 2004). Met het oog op de uitvoerbaarheid heeft het Rijk besloten deze regeling tot eind 2021 te vereenvoudigen. Dit betekent onder andere dat er, zoals bij de Tozo, geen vermogenstoets geldt en dat er met terugwerkende kracht kan worden aangevraagd. Een groot verschil met de Tozo is dat wél wordt gekeken naar de levensvatbaarheid van de onderneming. Per 31 maart 2022 eindigt deze versoepeling.

Coronamaatregelen	Stand 1 maart 2022
Tozo inkomen	Aanvraag: 9.017 Toegekend: 7.390
Tozo bedrijfskapitaal	Aanvraag: 398 Toegekend: 288
Bbz light inkomen	Aanvraag: 197 Toegekend: 95
TONK	Aanvraag: 269 Toegekend: 188

4. De voortdurende ondersteuning van het Ondernemersloket

De financiële coronasteun voor zelfstandig ondernemers vanuit het Rijk is gestopt per 1 oktober 2021, maar de hulp vanuit de Drechtsteden stopt niet. Zelfstandigen kunnen in de toekomst blijven rekenen op ondersteuning vanuit de gemeenten via de Sociale Dienst Drechtsteden. Deze voortgezette steun is gebundeld in het Ondernemersloket Drechtsteden. Het Ondernemersloket is in samenwerking met het Regionaal Bureau Zelfstandigen (RBZ) en andere partners een structureel steunpunt geworden voor zelfstandig ondernemers in de Drechtsteden, niet alleen tijdens de coronacrisis maar ook daarna.

Vanaf 1 januari 2021 is het Ondernemersloket Drechtsteden operationeel. De toegang tot dienstverlening is binnen een digitaal platform/website georganiseerd. Alle ondersteuning voor zelfstandig ondernemers is hier gebundeld.

Participatieplekken

Veel leerwerkbedrijven, behalve die in de zorg en de horeca, zijn na sluitingen tijdens de eerste lockdown, open gebleven tijdens het vervolg van de coronapandemie. Tijdens de eerste lockdown zagen we dat veel klanten de structuur erg misten en hierdoor weer terugvielen in bijvoorbeeld verslaving, depressie, eenzaamheid etc. Met het openhouden van de meeste leerwerkbedrijven kon dit effect nadien worden beperkt. Wel is een aantal deelnemers uitgevallen omdat zij bang waren voor een besmetting op het leerwerkbedrijf.

Alle Leerwerkbedrijven hebben hun plekken aangepast aan de coronamaatregelen: 1,5 meter afstand, mondkapjes en aanpassingen op de werkplek. Op de momenten dat ze echt dicht moesten hebben zij wel getracht om zo goed als mogelijk contact te onderhouden met de participanten door middel van telefoontjes, een attentie brengen, online dingen organiseren etc. Ook de consultants van de SDD hebben in die periode regelmatig met hun klanten gebeld om te vragen hoe het ging en of ze van ons iets nodig hadden.

Vanaf 2022 vallen de participatieplekken niet langer onder SDD. Deze zijn overgedragen aan de gemeenten. De SDD ondersteunt in de komende jaren nog wel de doorontwikkeling ervan.

Schuldhelpverlening

In 2021 zijn in totaal 1051 nieuwe trajecten voor schuldhelpverlening gestart. In tegenstelling tot de verwachting, dat de coronacrisis zou leiden tot een toename van het aantal meldingen, ligt dit aantal iets lager dan het aantal van 1079 trajecten in 2020. Dit is overigens in lijn met het landelijke beeld.

Belangrijke verklaringen liggen erin dat door het volledige pakket steunmaatregelen (inclusief de NOW, TVL en uitgestelde belasting) veel bedrijven een faillissement bespaard is gebleven en de koopkracht van hun medewerkers behouden is gebleven. Hiernaast speelt ook mee dat schuldeisers tijdens de coronacrisis coulanter zijn. Daarnaast kent schuldhelp een na-ijleffect, wie wel door een sterke inkomensterugval getroffen werd, komt pas na enige tijd in beeld bij de professionele instanties. Daarnaast spelen ook de schaamte en het taboe op het hebben van schulden een rol maar ook het gedrag van mensen speelt mee. Mensen met financiële problemen zijn zich vaak niet bewust van het feit dat ze hulp nodig hebben en proberen zo lang mogelijk zelf tot een oplossing te komen. Dit zorgt ervoor dat er vaak laat om hulp gevraagd wordt.

Wmo

Dienstverlening Wmo-consulenten

De reguliere dienstverlening loopt op dit moment weer zoveel als mogelijk door en consulenten plannen weer standaard huisbezoeken in bij nieuwe meldingen. Consulenten nemen wel aanvullende maatregel in acht. Zij bellen de dag van het huisbezoek om te verifiëren of het huisbezoek door kan gaan en zijn alert op gezondheidsklachten bij zichzelf. We merken dat sommige klanten nog terughoudend zijn met het ontvangen van bezoek. In dat geval proberen we het gesprek telefonisch of via beeldbellen te voeren.

Huishoudelijke ondersteuning

De aanbieders Huishoudelijke Ondersteuning hebben te maken met personeelstekorten en uitval als gevolg van de coronamaatregelen. Daardoor zijn bij veel aanbieders wachtlijsten ontstaan voor de instroom van nieuwe klanten. De wachtlijsten van de aanbieders variëren van enkele weken tot meerdere maanden.

Wij zijn op dit moment samen met de aanbieders op zoek naar alternatieven en mogelijke oplossingen. We kijken hierbij onder andere naar de mogelijkheid om de leerlijn Huishoudelijke ondersteuning, opgezet om mensen te laten uitstromen vanuit de Participatiewet naar zorgaanbieders huishoudelijke ondersteuning, te intensiveren. We werken hierbij samen met PERSPECT en de werkgevers om te zorgen voor een goede en duurzame inzet van beroepskrachten. We hebben ook contact gezocht met gemeenten om samen te zoeken naar tijdelijke overbruggingsoplossingen vanuit de lokale structuren.

We zien daarnaast dat zorgaanbieders zelf ook al aan de slag zijn met creatieve oplossingen om het personeelstekort te beperken, bijvoorbeeld door de ontwikkeling van zorgbedrijf naar leerbedrijf, de inzet van statushouders en 65+ ers en een uitbreiding van de werktijden.

Tegelijk moet worden onderkend dat het personeelstekort in de zorg, mede door de toenemende vraag als gevolg van de vergrijzing, in de komende jaren een grote uitdaging zal blijven.

Individuele begeleiding

Bij enkele aanbieders voor individuele begeleiding zijn ook wachtlijsten ontstaan als gevolg van de krapte in het personeelsbestand. Op dit moment is het soms nog mogelijk om uit te wijken naar andere aanbieders, maar dit is qua expertise niet altijd de best passende aanbieder.

We zijn met aanbieders in gesprek over mogelijke oplossingen. Dit is moeilijker op te lossen dan de dienstverlening op Huishoudelijke ondersteuning. De opleidingseisen voor personeel voor deze dienstverlening zijn hoger, waardoor bijvoorbeeld de mogelijkheden om mensen vanuit de Participatiewet te bemiddelen beperkter zijn.

We zoeken op dit moment samen met aanbieders naar mogelijkheden om fysieke ondersteuning te combineren met beeldzorg (blended care) om meer klanten in dezelfde tijd te kunnen helpen. Daarnaast zoeken we actief contact met de beleidscollega's van de gemeenten om te zoeken naar combinaties met het lokale aanbod aan voorzieningen.

Dagbesteding

Terugkijkend kunnen we stellen dat corona op bepaalde momenten een forse impact heeft gehad op de voorziening dagbesteding, bijvoorbeeld door de tijdelijke sluiting van locaties als gevolg van besmettingen. Door de 1,5-metermaatregelen hebben veel aanbieders langere tijd met kleinere groepen moeten werken en hierdoor hun maximale capaciteit niet volledig kunnen benutten. Voor klanten had dit soms als resultaat dat zij minder vaak dan voorheen naar de dagbesteding konden.

Op dit moment zien we dat de reguliere dienstverlening, met het loslaten van veel beperkende maatregelen, zich grotendeels heeft hersteld. Wel speelt ook bij de aanbieders van dagbesteding het probleem van personele krapte.

Vervoer

De beperkende maatregelen hebben een grote impact gehad op de vervoersvoorziening Drechtopper/Wijkhopper. De Hopper is altijd blijven rijden maar een deel van de klanten heeft langere tijd geen gebruik gemaakt van deze voorziening uit angst voor besmetting. Daarnaast heeft de 1,5 metermaatregel een fors gevolg gehad op de aanbodkant, doordat er minder mensen tegelijkertijd konden worden vervoerd. Dit probleem werd versterkt door de uitval van chauffeurs als gevolg van coronabesmettingen en de quarantaine-richtlijnen. Hierdoor was het voor Stroomlijn moeilijk om de planningen voor het collectief vervoer rond te krijgen.

Om toch zoveel mogelijk te kunnen voldoen aan de vraag naar is de reserveringstermijn voor ritten tijdelijk aangepast. Dat betekent dat klanten vragen hun rit 4 uur van tevoren te reserveren, in plaats van de gebruikelijke reserveringstermijn van 1 uur. Daarnaast is aan klanten gevraagd of het mogelijk is in de 'daluren' te reizen. Vanzelfsprekend geldt deze afschaling van dienstverlening niet voor de zogenaamde spoedritten.

Op dit moment geldt voor de Hopper alleen nog de mondkapjesplicht. Het vervallen van de 1,5 meter-maatregel helpt Stroomlijn uiteraard bij het organiseren van de planningen. Tegelijkertijd zien we dat de vraag naar vervoer na de vaccinatie- en boosterprogramma's een snel stijgende lijn laat zien, dat het probleem van de uitval van medewerkers als gevolg van besmettingen nog steeds actueel is en dat het vrijwel niet lukt om te voorzien in deze uitval door de inzet van tijdelijke medewerkers als gevolg van de krapte op de arbeidsmarkt. Dit zorgt er voor dat het nog steeds een enorme uitdaging is om vraag en aanbod van vervoer zo goed als mogelijk aan elkaar te koppelen.

Dit betekent ook dat we de reserveringstermijn van 4 uur vooralsnog nog moeten aanhouden. Zodra de situatie rond de uitval van personeel zich verbeterd zal Stroomlijn echter weer de gebruikelijke reserveringstermijn van 1 uur gaan toepassen.

Hulpmiddelen

Hulpmiddelenleveranciers hebben al enige tijd te maken met leveringsproblemen en schaarste aan materiaal, mede veroorzaakt door marktproblemen en logistieke knelpunten als gevolg van de coronamaatregelen. Hierdoor is soms sprake van vertraging in de levering en de offertes en moeten inwoners soms langer wachten op hun hulpmiddel.

We zijn in gesprek met de leveranciers om te zorgen dat klanten goed geïnformeerd worden over de levertijden. We proberen met de aanbieders in ieder geval te zorgen dat er geen vertraging optreedt bij spoedmeldingen.

Woningaanpassingen

Ook de aannemers, waarmee wordt samengewerkt voor de realisering van woningaanpassingen, hebben te kampen met een schaarste aan materiaal. Daardoor lopen woningaanpassingen vertragingen op. Het beeld wisselt per aannemer, maar de toevoer van materiaal is momenteel een wereldwijd knelpunt.

Het gevolg van de vertraging van woningaanpassingen is dat de uitstroom uit revalidatiecentra dreigt te stagneren. Om dit op te lossen onderzoeken we of het mogelijk is dit op te lossen door middel van (tijdelijke) overbruggingswoonvoorzieningen.

Meerkostenregeling

De landelijke meerkostenregeling voor extra uitgaven die zorgaanbieders doen in het kader van de coronamaatregelen is verlengd voor 2021 en 2022. Gemeenten hebben daarvoor een budget ontvangen vanuit het Rijk en aanbieders kunnen deze kosten declareren bij de sociale dienst.

Bijstand

Minimabeleid

Bij de minimavoorzieningen bleken in coronatijd juist die voorzieningen achter te blijven, waarvan (het vergroten van) het bereik afhangt van persoonlijk contact of het netwerk (PMB en SMS-kinderfonds) of de terugloop van bestedingsmogelijkheden (SMS-kinderfonds). Het aantal aanvragen bijzondere bijstand voor beschermingsbewind (veruit de grootste post binnen de bijzondere bijstand) groeide door, maar de gemiddelde kosten per traject daalden, omdat meer dan voorheen lichtere trajecten worden ingezet en ook de inzet van de eigen bewindvoering heeft hier aan bijgedragen.